

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 8. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in s e r a t e se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsako krat.

Glasilu koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 12. septembra 1908.

Štev. 37.

Vabilo

slavnostnemu blagoslovljenju

„Narodne šole“ v Št. Jakobu v Rožu

v nedeljo dne 27. septembra 1908.

1. Ob 10. uri je slovesna peta maša s pridigo.
2. Po slovesni božji službi blagoslovljenje plosolja „Narodne šole“.
3. Govor državnega in dež. poslanca g. Franca Grafenauer.
4. Med posamnimi točkami petje raznih pevskih društev.

Šolo bode blagoslovil prečastiti prošt tinjski, mil. g. Gregor Einspieler. Slavnost, ob lepem vremenu tudi sv. maša, bode na prostem pri „Narodni šoli“.

Matej Ražun,
župnik.

Nemirna Bosna.

Na slovanskem jugu so od nekaj razmere zamotane. Rodovi žive v neprestanem gibanju. Večni boji, vojne in upori so na dnevnem redu. Vkljub temu pa balkanski Slovani kulturno hitro napredujejo, in ni več daleč čas, da bodo mogli balkanski rodovi stopiti v vrste drugih manjših kulturnih narodov, zakaj prejšnje kulturne ovire pokajo.

Povsod po Balkanu se veselijo ustave, celo v nazadnjaški Turčiji, le v Bosni in Hercegovini je še nimajo; zato pa postaja Bosna nemirna in nemirni tudi avstrijski vladni krogi, ki južnim Slovanom niso bili nikdar prijazni.

Pri avstrijskem vladnem krmilu so sedeli venomer nemškomišleči možje, kateri so smatrali kot svojo najvažnejšo nalogo na jugu — imeno-

vali so to „kulturno misijo“ — nemštvo na vseh koncih in krajih okrepiti. Seveda so delali tako tudi v Bosni. Vsled tega je prišlo v Bosno pod avstrijsko vlado na tisoče Judov, ki so domače lahkoverno ljudstvo izžemali; saj so jih samo l. 1895 naštel 8000. Uradniki so bili povečini Nemci.

Ta stari greh avstrijske vlade, katerega čutimo trdo tudi koroški Slovenci, se sedaj naši državi hudo vtepa. Grehi avstrijske politike rode bridke sadove. Uradna poročila so slikala položaj v Bosni kot zelo ugoden, vse je bilo videti le v lepi rožnati luči. Tako so pripravljali priklopljenje Bosne in Hercegovine k avstrijski državi.

Ni čuda, da so se med tem časom pripravljale v Bosni naši vladi nasprotne stranke, predvsem Srbi, in se organizirale, da v ugodnem trenutku udeležujejo svoje gorke želje in „osvobodijo“ Bosno in Hercegovino in naredijo iz njiju samostojno državo kot del turškega cesarstva. Že lanskega leta meseca novembra je sklicala srbska opozicija v Sarajevo iz vseh okrajev 72 odposlancev k narodni skupščini, torej parlament brez vlade, kjer so sklenili resolucijo v navedenem zmislu. Avstrijska vlada, bolje rečeno, državni finančni minister baron Burian, ki je nekak guverner (deželni poglavar) v Bosni, se za to ni zmenil.

Kakor hitro pa je dobila Turčija ustavo, so se opozicionalne, vladi nasprotne srbske stranke začele živahno gibati, vedoč, da pride za nje sedaj ugoden trenotek. Dočim so bili bosniški Srbi prej needini, so se sedaj mostarska in sarajevska skupini združili. Za voditelja organizacije je od glavnega odbora imenovan Gliso Jeftanović. Ta srbski odbor je stopil v zvezo z mohamedansko opozicijo. Srbska opozicija je sklenila sklicati še pred sklicanjem delegacij skupščino za Bosno in Hercegovino. To je pač najhujši udarec za delovanje ministra Buriana.

Kaj pa porečeta k temu baron Burian in deželna vlada v Sarajevo? Minister pripravlja reforme, in ravno te dni roma po Bosni, da prouči položaj v deželi, ki bi mu moral biti že davno znan, in če se mu bo zdelo potrebno, bo podelil Bosni ustavo v obliki avtonomnih okrajnih zastopov. Mož menda še vedno spi in sanja. S tako

reformo ne bo nihče v Bosni zadovoljen, tudi ne katoliška hrvatska stranka, katera je Avstriji prijazna in želi, da se Bosna čimprej priklopi Avstriji.

Dr. Mandić, vodja sarajevskih Hrvatov, se je izrazil proti dunajskemu krščanskosocialnemu politiku, da je skrajni čas za Avstrijo, da si priklopi Bosno in Hercegovino in jima podeli deželni zbor. Čim dalje bo vlada to odlašala, tem resnejši bo vpliv turških dogodkov. Oboje pa se mora hkrati in kmalu zgoditi, zakaj turški parlament bo brez dvoma, kakor hitro bo sklican, obravnaval vprašanje o priklopljenju obeh zasedenih dežel k Avstriji ter ju bo zahteval nazaj k Turčiji. Za to bo merodajna srbsko-mohamedanska agitacija, ki jo podpirata Beligrad in Carigrad.

Brez dvoma je za Avstrijo sedaj zadnja ugodna priložnost, da priklopi zasedeni deželi, za katere je izdala milijone. Že pred letom dni je završalo po Avstriji kot nekaj skrivnostnega, da je spoznal zunanji minister baron Aehrenthal kot nalogo Avstrije na jugu, da podpira Jugoslovane in je njihovim opravičenim težnjam naklonjena, toda Slovenci še tega nismo prav nič občutili. Avstrijo pogubljajo njeni vladni možje.

Za Slovence bi bilo priklopljenje Bosne in Hercegovine k naši državi le pridobitev, ker bi se s tem okrepilo Jugoslovanstvo in bi se med nami sčasoma poguben nemškoniacionalni vpliv zmanjšal. Bosna je nemirna, in na vladi je ležeče, da jo pomiri v korist avstrijske države ali pa zada tej znova krepko zausnico, kakor nam o njih pripoveduje naša zgodovina.

Nemški „šulferajn“.

In zopet je mahnil močni sovražnik z ostrim mečem po nežnem cvetu našega milega naroda na Koroškem. Nemški „šulferajn“ je v svoji seji dne 7. avgusta dovolil podpore raznim šolam, v katero hodijo naši otroci, z znanim pogojem: „Da se bodo poučevali slovenski otroci v nemškoniacionalnem duhu, v nemškem jeziku.“

V Pokrčah, kjer se bo otvoril v jeseni tretji razred, so bila potrebna nova, večja stra-

Podlistek.

Kislo mleko.

(Po „Moskitu“ priobčel P. Lužnik.)

Bilo je julija meseca, in silna vročina je mučila prebivalce zemlje. V nekem slovenskem trgu je bilo vse tako, kakor je navadno po vseh trgih julija meseca popoldne ob tej uri. Prazne prašne ceste, par lenih, zaspanih psov, nekaj onemoglih kokoši, par golobov, tupatam kaka lastavica in morda včasih kaka goloroka dekla ali gosposka služkinja, ki je pohitela na trg do vodovoda po sveže vode ali pa celo v bližnjo gostilno po kozarec piva, to je bilo vse, kar se je videlo na ulici.

Policaaj Zmazek, čuvaj zakona in varih tržkega miru in občnega blagra, je sedel tedaj, kakor običajno vsak dan ob tem času, na široki klopi pod tržko lipo sredi trga, si brisal z veliko, že dolgo ne oprano rdečo ruto pot raz visoko, v svetlo plešo se končujoče čelo, „oko postave“ pa je skrbno zrl po trgu gori in doli. Tako več ur zapored ni bilo nobene nevarnosti, samo muhe in čebele so šumele na lipi, iz šolskega poslopja pa je brnelo enakomerno čitanje abecednika. To priliko, ugodno in dobrodošlo, je srečno porabilo „oko postave“ in je zamižalo. Tako je policaj Zmazek vsak dan malo zamižal, se naslonil nazaj in se malo „odpočil“, samo malo, seveda. Nekaj trenutkov pozneje je donelo preko trga zdravo in krepko smrčanje čuvaja javnega reda in miru.

Tedaj pa je dospel po prašni cesti v trg slaboten vandrovček. Ko je zagledal spečega Zmazka, se mu je brččas milo storilo pri srcu. Če je jokal, se ne ve, toliko je pa znano, da je skušal kar najtemeljitejše izkoristiti to krepko mižanje „očesa postave“. Stopil je naglo v bližnjo prodajalnico in prosil „kot reven popotnik majhne podpore“.

S tem se je pa popotnik pregrešil zoper paragraf, ki prepoveduje, beračenje, in katerega je najkrueteje jemal na muho pravično speči policaj Zmazek.

Štacunar, okrogel, zdrav mož, ki je tedaj tudi užival sladkost popoldanskega spanca, je bil silno nevoljen nad vandrovcem, ki ga je bil tako nevljudno zbudil. Vstal je viharno z usnjate zofe in pokazal na vrata, skozi katera je siromašni prosilec ročno izginil. Takih sprejemov je bil vajen, in zato se je kar mirne krvi napotil k sosedu poskušat svojo boljšo srečo.

Trgovec pa je bil silno razljučen, da ga tak ničvrednež zbudi kar meni nič tebi nič brez pravega vzroka iz najboljšega spanja, in zato ni mogel več zaspati. Prav jezno je hodil po prodajalni in podil sitne muhe, ki so brenčale prav vsiljivo okrog močno dišečih jedil.

Tako se je tudi prigodilo, da je stopil na prag, odkoder je zagledal pod lipo spečega policaja Zmazka.

„Glej ga no, ta spi, postopači pa beračijo okrog,“ — je ušlo razjarjenemu možu preko debelih usten in že je premetaval debele noge proti usodepolni klopi, kjer so počivale rojstne kosti poštenjaka Zmazka.

„Tristo vragov! Ti spiš, falotje pa beračijo po trgu! Kaj te mar zato plačujemo in redimo?“

Prestrašeni Zmazek je skočil po koncu poln službene gorečnosti, in iz zaspanih samih oči so mu švigala vprašanja:

„Kaj pa je, kaj se je zgodilo? Jaz sem vedno tukaj, gospod svetovalec.“

„Seveda si,“ — je začel mirneje trgovec, kateremu je naslov „svetovalec“ nad vse ugajal, — „toda spati bi ne smel. Po trgu berači zopet eden tistih postopačev —“

„Kje, kje, pokažite mi ga, da ga zgrabim.“ In Zmazek je gledal kakor da je treba ujeti strahovitega roparja Musolina.

V župnišče je šel, brž pojdi za njim!“ Zmazek je ubogal povelje občinskega svetovalca in s sveto jezo dveh pravičnih, po nepotrebem iz spanja vzbujenih, je trdno držal staro sabljo in stopal proti župnišču.

Malo prej je dospel v župnišče siromašni popotnik. Ko je ovohal, kje je kuhinja, je pogumno vstopil. Pri veliki mizi sta sedeli dekla in kuharica in jedli iz velike latvice kislo mleko. Ko je to zagledal žejni in zasušeni popotnik, se mu je srce kar samo nasmejalo in kar naravnost je poprosil kislega mleka s prepričanjem, da ga bode dobil. Motil se ni. Oni dve sta nehali jesti in kuharica je prinesla ostanke, katerih je bilo nad polovico latvice, popotniku k vratom. Ta je stopil v vežo in je kar stoji jedel kislo mleko, držeč latvico v roki, kakor se pač spodobi za slabo oblečene ljudi.

Komaj je žejni popotnik zaužil nekaj žlic podarjenega mleka, so se odprla vežna vrata, in

nišča, in oprava za novi razred. Stale bodo te malenkosti okoli 6000 kron! Za borih 300 kronic, s katerimi je pomagal mazati nemški „šulferajn“ pokrške hajzne, mora domači, materini jezik iz šole!

Dalje je segel šulferajnski polip po šoli na Brdu. Vidi se, da so našemu sovražniku najbolj v srcu šole na jezikovni meji.

Tudi šola v Tinjah je še premalo nemška.

Da dobi šola v Ukvah zopet malo po krivdi tamošnjega učiteljstva zguljenega kredita, je priskočil nemški „šulferajn“ na pomoč.

In v Selah! Tam je pa že potrebno šulferajnsko društvo!

Nadalje se je v omenjeni seji sprejela zdatna darila iz Spodnjega Dravberga, Šmohora, Ovčjevasi in Podgorij.

Ponos vsakega naroda je pa, da si vzgaja svoje otroke s svojim denarjem, s svojimi šolami, s svojimi učitelji, s svojim jezikom in s svojim duhom! Deset, dvajset, trideset in še več tisočakov daje naše ljudstvo za zidanje šol — in bi ne smelo biti gospod v svoji šoli. Nemški šulferajn pa, ki privoli par stotakov, ki pri tisočih bore malo pomenijo, pa komandira! Očetje, davkoplačevalci, vzdržitelji svojih šol, odprite oči! Okoli 1000 kron je skoro po vseh večrazrednih šolah po Slovenskem v letnih proračunih za šolske potrebe. Ali ta denar nič ne šteje? Da bi se vzdignil enkrat kralj Matjaž in zanesel po vseh vaseh na slovenskem Koroškem narodno zahtevo: Nobenega vinarja več za šolo, za šolske doklade, dokler ne bodo šole naše! „Nova pravda“ naj bo: Naše šole naj bodo naše!

Koroške novice.

Za pravega učitelja na celovski gimnaziji je imenovan Štefan Podboj, suplent na I. državni gimnaziji v Ljubljani.

1 K 38 vin. je določila deželna vlada kot odškodnino za kilo mesa od svinj, ki se bodo morale v mesecu septembru zaklati vsled uradnega ukaza.

Mleko so podražili v Celovcu od 22—24 v na 24—28 v.

Razpisano je mesto okrajne babice za Kostanje z letno plačo 100 K do I. vinotoka.

Borovlje. (Viteški pohod.) V nedeljo, 6. t. m., so napravili koroško-nemški burši „viteški pohod“ v Borovlje, ker je ta nemški „Sprachinsel“ v veliki nevarnosti. Ustrašili se jih nismo. Nekateri bistroumni Borovčiči (štirje samo) so to ugodno priliko porabili, da so prezračili svoje frankfurtarice, drugače jim še splesnijo ali pa jih miši pojedjo. Popoldne so šli burši, spremljani od nekaterih „ta boljših“, ogledat si novi delavski dom v Podljubelju. Ko so ga videli, so baje rekli: „Unterloibl is schon hin.“ (Podljubelj je že proč). Zvečer so imeli v zaprti Justovi dvorani ples. Bali so se pač, da ne bi bili prišli tudi taki „nemški“ gostje, ki znajo samo slovensko „marnvat“. Tako so rešili nemški značaj Borovelj in smelo lahko trdijo: V Borovljah olles tajč!

Borovlje. (Še enkrat „burši“.) 6. septembra 1908 je prišlo kakih 10 nemških in nem-

v župnišču je stal policaj Zmazek v vsej svoji lepoti in slavi. Mlekojedec je ostal miren, in niti kurja polt ga ni obšla.

„Vi prosjačite?“ — je vprašal strogo policaj tujca in gledal kakor bazilisk.

„Včasih tudi,“ je rekel mirno popotnik in zajemal naglo z veliko žlico trde žnutke kislega mleka.

„Ali ne veste, da prepoveduje postava beračenje? — Kaj? No — —? Zdaj ni treba jesti, če jaz govorim z vami! — Ali imate dovoljenje za beračenje?“

„Imam,“ je dejal tujec resno in si dal opravka, kakor bi hotel izveliči oblastveno dovoljenje iz notranjega žepa, česar pa ni mogel storiti, ker je moral držati latvico, katere v prazni veži ni bilo kam postaviti. Policaj Zmazek mu je hotel pomagati iz zadrege, zato mu je prijel latvico z obema rokama in primernim spoštovanjem.

Ta trenotek pa je smuknil tujec skozi vrata in potem po cesti naprej. Zmazek je bil kar ves iz sebe. Z latvico v rokah je tekkel za njim, ko je pa došel na plano, je šele videl, da tako ne gre. Šolska deca, učitelj in učiteljice, trgovec in še nekaj drugih tržanov, ki so prišli takrat slučajno na cesto, so se začeli na glas smejeti Zmazkovi nerodnosti, in to je nesrečnika še bolj zmedlo, da se je začel vrteti kakor muha v močniku. Nesel je latvico nazaj v farovško kuhinjo, jo spodobno postavil na mizo, potem pa šel lovit lopova. A ta je takrat že svobodno žvižgal zunaj Zmazkovega delokroga . . . . .

Policaj Zmazek je še živ in oni postopač je tudi še, toda videla se nista nikdar več. Zmazek

čurskih študentov popivat v Borovlje. Hoteli so baje narediti nekaj sličnega kakor Slovenci v Velikovcu. Kdo se ne smeji? Pri „kriglnu“ in klobasi so „burši“ še mojstri, to jim priznamo, v delu pa našim korenjakom ne segajo niti do hlačnega roba. Na kolodvoru sta jih čakala velika „Nemca“ Trnjakov Jozej iz Podljubelja in Folti (pa ne s „fano“). Pili so pri zaprtih durih. Nek hudomušnež, ki jih je drugi dan videl še vse okajene in motne, je menil, da so se skrivali najbrž zato pred radovednimi Borovčiči, da jih ti ne bi videli, koliko znajo izliti za „krabatli“. Ne vem, če je prav uganil, bolj verjetno se mi zdi, da sta se Jozej in Foltej bala, da se Borovčiči ne bi zopet po „sovenje“ unterholtali (zabavali) in tako žalili nemška ušesa raznih Vaupečičev, Šibicev in Janežičev. No pa hajl!

Borovlje. (Rieger je doslužil.) Zadnji čas si Borovčiči čudno veliko šepčejo na uho. Najbolj jih zanima, da je Šiman Rieger tako naglo doslužil. On, veliki mož, ki je nosil vedno prve nacionalne gosli pod pazduho, je, to zdaj vse govori po Borovljah, odpuščen, kakor je on pokazal vrata drugim, ki niso prav delali. O vzroku se govori marsikaj, mogoče, da priobčim prihodnjič že kaj gotovega, do tačas si naj vsak misli, kar hoče. Glavna stvar je, da Rieger gre, kakor je šel svoj čas že iz Črne in Št. Ane.

Podljubelj. (Na stražo.) Na Pavličovo talingo so sociji vabili delavce dne 6. septembra predpoldne. V resnici pa so se le pogovarjali pri Sperandi, kako bi vlovili še nekaj volilcev za bodoče občinske volitve. Sploh se sociji v zadnjem času silovito trudijo, da pridejo na površje. Našim volilcem moremo le klicati: Stojte na straži, sovražnik je pred durmi!

Iz Roža. (Bekštasy.) Ni dovolj, da hoče beljaško ravnateljstvo južne železnice ponemčiti Slovence ob vseh progah juž. žel. po slovenskem delu Koroške; nova državna železnica nas hoče še pomazariti. Vsaj tako bi sklepali iz tega, ker je ta uprava na dvojezičnih listkih, kakor jih je začela izdajati v novejšem času na Kranjskem, prekrstila Bekštanj v Bekštasy. Živ krst na svetu še dosedaj ni poznal enakega kraja. Ni čudo, da ob takih razmerah izgublja naše ljudstvo spoštovanje do samega sebe. Merodajne činitelje vprašamo, je li res pri nas že vsakemu dovoljeno, da se norčuje z nami? Sploh se razmere po postajah ob novi železnici čudne. Pred nekaj dnevi je prišel slovensk deček na postajo Svetnavas ter prosil za listek v Bistrico v Rožu. Dobil je odgovor: „Ich verstehe nicht windisch.“ (Ne razumem bindišarski.) Kmalu nato sta prišla na dotično postajo dva popotnika ter sta zahtevala listek, eden na Jesenice, drugi pa v Področico. Mesto listkov jima je dal uradnik odgovor: „Verstehe nicht slovenisch.“ Toliko se je v par minutah le poboljšal, da se našega jezika ni upal več psovati. Najodločneje zahtevamo od poklicane oblasti, da prepove dotičnemu uradniku, žaliti še kdaj domačine Slovence, in ga takoj premesti, če mož noče znati slovenski. Večina ljudi v Rožu ne pozna spakedranih nemških in ogrskih imen po slovenskem Rožu. Pripomniti je treba, da so bila poprej imena Bistrica, Podgorje, Borovlje, Žihpolje, da tudi Celovec kakor pa

nima rad, če se govori o kislem mleku. Še do danes pa ni na jasnem, kaj bi moral prav za prav storiti, da bi mu ne bil oni — oni h . . ič ušel.

Meteor zadel ladjo. Ponoči, dne 4. t. m., je zadel meteor v neko jadrnico, ki je vozila po morju med Salvore in Gradežem. Kamen z nebesnega svoda je zadel v jambor ter ga razklal, potem pa je zletel z žvižgom v morje. Krmarja Dominika Tiepolo je padajoči jambor ranil.

Smešnica.

Pri izpraševanju pred poroko. Župnik: „Koliko je Bogov?“ Nevesta: „Eden.“ Župnik: „Koliko je oseb?“ Nevesta: „Z godci skupaj jih bo trideset.“

Stara gospodična: Čuden je ta svet; ko sem bila še mlada, mi živa duša ni rekla, da sem lepa, sedaj pa mi vsak pravi, da sem morala biti nekdam zares prava lepota.

Skromnež: „Baharije kar ne morem. Poglejte mene! Trikratni milijonar sem, imam pet nezadolženih hiš, tri avtomobile, šest kočij in deset konjev, kojih najvrednejši je cenjen na pet tisoč kron, sploh ga meni ni para daleč na okoli po svetu. In rečem vam, nikdar ne bote slišali, da bi o samem sebi govoril.“

Mohorjani, spominjajte se šentjakobske šole!

nemške spakedranke, s katerimi mučijo naše ljudstvo nesposobni nemškonacionalni uradniki. Poudarjamo izrecno, da uganjajo ti uradniki le nemškonacionalno politiko, zakaj par slovenskih imen v Rožu si zapomni lahko tudi Kitajec, če le hoče. (Čudni nemško-ogrski listek Finkensteins-Bekštasy je v našem uredništvu na ogled! Uredništvo.)

Vrbska okolica. (Slovenski živelj.) Večkrat, ko sem bral (seveda samo iz politične radovednosti) lutrovske „Bauernzeitung“, „Freie Stimmen“ in druge enake liste, sem bil mnenja, da mora biti Vrba popolnoma že v nemškem rajhu. Ali moje razmere so me privedle, da Vrbo lahko v tem oziru opazujem, in res, kadar se tako sprehajam ob obali jezera, naletim na take slučaje, da mi moje prepričanje popolnoma omajejo. Bilo je pretekli teden, ko zapazim tudi slovensko napisano prepoved, večkrat sem že videl po Vrbskem jezeru plapolati slovensko trobojnico, in nič ni izrednega, če slišiš odlično gospodo pogovarjati se slovensko; še celo tisti Nemci, ki se smatrajo za voditelje nemškonacionalnih Vrbljanov, se včasih spozabijo ter se poslužujejo toli zaničevanega slovenskega jezika, tako da človeka posili smeh. Sicer pa v Vrbi sami, v kolikor se tiče domačinov, govori vse slovensko, tako da se mora človek prepričati, da so omenjeni listi pravi laži-listi, in upam, da Vrba še ne bo tako kmalu nemška. Kolikor poznam razmere v okolici, je še velika večina trdno slovenskega mišljenja; kakor čujem, se snuje v Logivasi ob južnem bregu jezera slovensko pevsko društvo ter da so tamošnji mladeniči navdušeni za geslo:

Od jezera do vrh planin
črez Logovas
razlegaj se
slovenski glas!

Zato pa kličem: Le tako naprej, dokler ne zmaga pravična stvar!

Dholica. (Našim občinskim očetom v album.) Svojčas je poročal „Mir“ o sklepu našega slavnega občinskega odbora glede ceste, ki jo je zgradila milijonarska „Plajberška unija“, namreč, da je občina sprejela omenjeno cesto, to se pravi po domače, da bo občina popravljala, vzdrževala to cesto. Radovedni smo, s kolikimi glasovi so sprejeli ta predlog, katerega je baje stavil Hubert Sablatnig, tedanji uradnik „Plajberške unije“, ker je za to gotovo dobil ukaz od zgoraj. Ako se pomisli, da omenjeno cesto največ rabi „Plajberška unija“ sama, in da imajo cesto večkrat tako založeno z drvi in hlodi, da se je čuditi, da se ni že pripetila kaka nesreča, potem se ne moremo načuditi bistroumnosti naših velmož. Tudi glede cestarja je omenjeni uradnik obljubil, da ga bo vzdrževala „Plajberška unija“, kar se pa menda našim gg. generalom ni zdelo potrebno zapisati v zapisnik. Gotovo so mislili: „Obljuba je Bogu ljuba!“ Toda zgodilo se je, kar gg. občinskim generalom prej ni prišlo na misel, da je moral dotični uradnik oditi. Njegov naslednik pa o tem ničesar ne ve, ker je cestarju kratkoročno odpovedal plačo za popravo ceste z besedami: „Wird schon die Gemeinde zahlen, sie hat die Strasse übernommen“ (Bo že občina plačala, ona je prevzela cesto). Sicer bi pa tudi od našega občinskega zastopa želeli več pojasnila glede dotičnih vprašanj, ki smo mu jih večkrat stavili, in povem, da bomo še več poročali o takih le „veselih“ gospodarskih „kunštstikeljcih“ naših občinskih velmož z nemškonacionalnim gospodarskim programom.

Gorje v Zilski dolini. (Kje je več krščanske ljubezni?) Je pač križ na svetu dandanes, ko vlada taka babilonska zmešnjava, da ljudje nimajo več jasnih pojmov. Prvemu baje razodeva „vinski bog“ reči, katerih nikdar bilo ni; drugi vidi v cesarski slavnosti šolarski izlet; tretji pokliče, ako dobi kak slovenski dopis, osem tolmačev, dasiravno sam bolj razume slovensko nego ostali osmi skupaj; četrti zažiga iz sovraštva do Slovencev slovenske vžigalice ne vedoč, da s tem le koristi obmejnim Slovincem. Se-li moremo potem čuditi, da imajo taki ljudje tudi napačne nazore o krščanski ljubezni? Evo dokaza: Dne 30. m. m. je imel lutrovski pastor iz Plajberga neki lutrovski pogreb v Naborjetu. Ker pa je dobil baje naznanilo prepozno, jo mahne peš prek gore v Zilsko dolino, meneč, da dobi tam voznika k vlaku na Vrata. Toda zaman ga je iskal na Čajni in na Bistrici, čeravno nihče od ondotnih prebivalcev ne more trditi, da bi bili prevroči klerikalci. Bil pa je na Bistrici slučajno navzoč s svojim vozom p. d. Štuc iz Drašč, ki se je pastorja usmilil in ga zapeljal s svojim konjem na Vrata, čeravno je bil z njim že isti dan enkrat tam, misleč, da si pastor tam preskrbi drugega voznika. Toda glej! Tudi na Vratih ni bila sreča pastorju mila. Gostilničar g. Janach se izgovarja, da nima voznika, in ko mu Štuc preskrbi voznika, pa zopet ni konja. Slično se mu

je godilo pri „Neuwirtu“. Tam so morali konji jesti, hlapci pa plesati; bil je namreč ravno „žegen“. Končno je g. Štuc sam posredoval pri pivovarnarju g. Kotniku, da je pastorja z avtomobilom zapeljal v Naborjet. Vsak bi mislil, da bodo klerikalca Štuc za ta človekoljubni čin, katerega je storil drugoverskemu pastorju, v časnikih pohvalili. A jako se motiš. Neki mazač raz Vrat je v št. 71 stare beljaške Urše nakopičil toliko gorostasnih laži, da si nanje lahko vzame patent. Piše namreč, da voznik „klerikalec“ dospel do Vrat pod različnimi pretvezami izjavi, da pastorja ne more dalje peljati, in da je to zopet dokaz klerikalne nestrpnosti, ki ne pozna krščanske ljubezni napram drugovercem, pač pa jo zahteva zase in za „edinozveličavno“ rimsko cerkev. Ali se je dopisunu že res popolnoma zmešala pamet, da ne pozna najenostavnejših pojmov o krščanski ljubezni? Bo pač tako, drugače bi ne mogel očitati intolernosti vozniku, ki se je z nenakrmljenim konjem peljal z Bistrice v drugič na Vrata, pustivši svoje ljudi na Bistrici, da so morali iti peš v Drašče. Pač pa je po njegovi moralki toleranten tisti napredni gostilničar na Bistrici, ki je Štuc nagovarjal, naj pelje pastorja, z besedami: „Le peljite ga, drugače se buk... usmrači.“ Toleranten je tisti napredni gostilničar na Vratih, ki je najpoprej imel konja brez voznika in potem voznika brez konja, navrh pa še spakoval svoj obraz za odhajajočim pastorjem. Toleranten je oni gostilničar na Vratih, ki je privoščil „žegna“ hlapcem in konjem, ne meneč se za to, da ljudje v Naborjetu čakajo na pogreb do temne noči ali do drugega dne. Nič se ne čudimo takim nazorom, saj poznamo ljubezen do bližnjega nekaterih udov vraškega elite-kluba, zbirajočega se pri takomimenovanih „südmakabendih“, kjer se ta ljubezen bratcev med seboj kaže praktično s tem, da se roka z licem tesno združi, potem pa zapoje pač! In zopet pač, pač!!! Kar se pa tiče tistega upanja Vračanov o „miru“, ki je baje vladal pred menjavo duhovnikov, bodi tiho na uho povedano: „Če voda dolgo mirno stoji, se gotovo usmrači.“ Pa brez zamere!

Lečja gora pri Pokrčah. (Vrtinec.) Pred kratkim smo opazovali tukaj znamenito čudo narave. Za našo vasjo se je vzdignil na njivi nenkrat močan veter ter se je zasukal v znani vrtinec, pa tako močno, da je vzdignil s seboj snope, ter porajal ž njimi visoko v zraku, tako, da so nazadnje obviseli nekateri po strehah in na visokih sadnih drevesih. Šumenje se je čulo po celi vasi, ki pa je bila sicer brez vetra.

Dobrlavas. (Občinske volitve), ki so se vršile pri nas dne 5. septembra, izpadle so zopet neugodno za nas. Dobili smo v III. razredu 100 glasov, nasprotniki pa enega. V tem razredu si namreč „Nemci“ sploh niso upali voliti, ker jim je bilo grozde prekislilo. Raditega so vrgli kar hitro puško v koruzo in se poskrili v svoja gnezda. Zato pa so napeli v drugem razredu vse sile, posluževali se vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev. Ker naši ljudje nimajo dosti poguma in tudi ne dosti odločnosti, posrečilo se jim je, da so zmagali tudi tokrat v II. razredu. Dobili so 49 glasov — mi pa 26. V prvem razredu pa se mi volitve nismo udeležili, ker so v njem skoro sami učitelji in drugi taki visoki „nemški“ gospodje, a samo četvorica našincev. Zdad si bosta mogla „velezaslužni“ g. ravnatelj Dreo in mladi g. zdravnik Grassl pa že zopet odpočiti od napornega dela. Saj ju je vozil naš mežnar (!) dan za dnevom iz ene vasi v drugo, in povsodi sta se trudila v potu svojega obraza, da rešita nemštvo. Pri g. Dreo je to že razumljivo. Imenovan je namreč častnim občanom dobrolske občine. In najbrž se je mož sam zavedal, da si doslej ni pridobil ravno prevelikih zaslug za občino. Mislil je, da mora to sedaj popraviti. Gospod Brienc, ki tako slavno vodi našo občino, mu bo za njegovo veliko prizadevanje pri volitvah izposloval gotovo še kak zaslužni križec! — Naš trud je bil brezuspešen, kajti tako huđemu pritisku od vseh strani se nismo mogli uspešno zoperstaviti. Toda obupamo nikakor ne — saj se še vidimo! Izgubili sicer nismo svojega dosedanega zastopa v občini. Ostane torej pri starem in bodo vodili tudi z naprej našo kmetsko občino učitelji in doktorji. Natančneje se bomo polagoma pa že še pogovorili, ker je še veliko, veliko zanimivega, kar morajo izvedeti „Mirovi“ bralci!

Škocijan. (Jubilejno zborovanje.) Poučno, zanimivo in hkrati vzneseno je govoril pri naši slavnosti urednik „Mira“ o trojnem jubileju, o lurskem, papeževem in cesarjevem. Podpredsednik društva se je spominjal v toplih besedah dobrotnika našega društva, rajnega g. župnika Mikuluša. Društvo je pozdravil g. Čarf iz Velikovca kot predsednik tamošnjega društva „Lipa“, ki je zelo delavno, ter izpodbujal domače fante

k večjemu zanimanju za domače prireditve, češ, da so društveniki „Lipe“, čeravno v sredini nemškutarskega velikovškega gnezda, bolj živahni nego nekdanj sloveči narodni mladeniči škocijanski. Društvene pozdrave so izročili v imenu dobrolskega društva gosp. Vastel, v imenu „Trte“ v Žitarivasi pa nje tajnik mladenič Rutar. Lepo so prepevala domača dekleta, ki sploh zaslužijo vso pohvalo. Mnogo smeja je povzročil srečolov, ki je končal veselo prireditev. Na veselo svidenje prihodnjic!

Globalnica. (Zborovanje) tukajšnjega izobraževalnega društva, dne 30. m. m., je bilo srednje dobro obiskano. G. Smodej iz Celovca je govoril o zgodovini pravic, ki jih je užival slovenski narod; g. kanonik Dobrovč iz Velikovca pa o šoli, kakor smo jo vedno zahtevali mi, in čudom se čudimo, kakor jo zahtevajo sedaj že celo nekateri nemškonacionalni učitelji, ne iz ljubezni do nas, ampak iz prepričanja. Ob tej priliki je treba poudarjati, da naj naši ljudje dobromisleče učitelje bolj podpirajo, da bomo mogli v šolskih zadevah kaj doseči, saj jih imamo tako malo. Pripravljeni moramo biti za dobre učitelje vse žrtvovati. Če jim mi ne bomo nudili zaslombe, kdo pa jim jo še potem naj da, mar li Palla, ki v najnovjšem času, ko se jih je par pojavilo, kar preži nanje? — Po zborovanju so uprizorila dekleta zanimivo igro „Pri gospodi“, in nato znano igro „Eno uro doktor“, pri kateri je vzbujal mnogo smeja Škrjanček (gostilničar Cirgoj). Potem so nas razveseljevali domači pevci z narodnimi pesmimi. Škoda, da nimajo zborovodje, ki bi z lepimi glasovi dosegel lahko lepe uspehe.

Železna Kapla. (Poslovili so se) od nas 25. m. m. prečastiti g. kaplan Franc Vuk, ki so bili zelo priljubljeni v celi naši okolici. Storili so veliko dobrega za našo mladino. Ustanovili smo z njihovo pomočjo „Izobraževalno društvo“, katero je v naši okolici zelo potrebno. Za vse to se jim najpristicneje zahvaljujemo. Želimo jim, da bi tudi na sedanjem novem mestu uspešno in neustrašeno delovali v vinogradu Gospodovem v prid koroškimi Slovincem. *Več društvenikov.*

Želinje pri Velikoven. Kakor je poročal „Mir“, so kupili veliko Vundrovo grajščino trije gospodje iz Kranjskega, in sicer poštar in gostilničar Fajdiga, trgovec Lušin, župan in deželni poslanec Bartol, vsi trije iz Sodražice. Radi svojega ljubeznivega obnašanja, usmiljenega in radodarnega srca so se vsem priljubili. Škoda da že lansko leto niso kupili posestva, potem bi vsaj ne odnesel iz lepe grajščine toliko dobička znani Oger Tamás, o katerem vse trdi, da je Abrahamovega rodu. Rajni Racesberg, ki se je zmiraj bal, da kmalu izkrvavi vsled svojih dolgov, niti sanjal ni, kakšno vrednost da je imela Vundrova grajščina. Tako se nam „fortšritlarskim“ Korošcem rado godi. Priti morajo iz drugih dežel ljudje, da nam pokažejo in cenijo, koliko so vredna naša lepa posestva. Le drži se domače hiše, dokler količkaj moreš, in ne prodajaj lahkomisljeno rojstnega doma. (Ti gg. so šli tudi pri nakupovanju sena političnemu in gospodarskemu društvu zelo na roke. Uredn.)

Št. Jurij na Vinogradih. (Letina.) V primeri z drugimi kraji še smemo letos z letino biti zadovoljni. Razen sena in otave bomo imeli še vsega dovolj. Sadjje je posebno lepo obrodilo; le škoda, da nobeden kupec zanj ne popraša, posode pa tudi nimajo ljudje dovolj, da bi mogli že letos zanaprej naprešati si dovolj sadjevca.

Važenberk. (Jubilejne slavnosti.) Na spodoben način smo v naši občini po želji našega višjega nadpastirja obhajali papežev in cesarjev jubilej. Na Paternuževo nedeljo sta prišli veliki procesiji iz Šmarjete in Št. Jurja k Marijini božji poti na Želinje moliti za sv. Očeta Pija X. in cesarja Franca Jožefa. V jedrnatih besedah se je šmarješki gospod provizor Dolinar spominjal papeževe zlate sv. maše in umestno poudarjal, kako je ravno božja previdnost v današnji dobi postavila Pija X. na najvišje mesto. Veliko več ljudi kot na Paternuževo nedeljo na Želinjah se je sešlo na Angelsko nedeljo v Št. Jurju. Jubilejno slavnost šestdesetletnice cesarjevega vladanja so priredili za celo okolico gasilci važenberške občine in šole iz Šmarjete, Želinj, Malega Št. Vida in Slovenjega Šmihela. Še posebej je obhajala požarna bramba šentjurska ustanovno slavnost in blagoslovljenje svoje brizgalnice. Ker bi bila šentjurska cerkev veliko premajhna za toliko množico ljudstva, ki je privrela ta dan iz vseh sosednjih župnij, se je vršila druga služba božja ob 1/10. uri pod milim nebom na Murkovem travniku pod cerkvijo. Krasno je bil ozaljšan novopostavljen altar in celi prostor obdan z lepimi mlaji. V slavnostni pridigi je najpoprej domači g. župnik Poljanec razložil začetek, pomen in pravi namen gasilnih društev. V srce segajočih besedah je v drugem

delu govoril gasilec, šolski mladini in mnogoštevilnemu občinstvu slikal lepi zgled presvetlega cesarja, ko je omenjal žalostne in vesele dneve našega vladarja. Pri sv. maši je izvrstno igrala želinjsko-šentpeterska godba lepe cerkvene pesmi. Po službi božji so se spominjali v deklamacijah cesarja tudi šolarji, ki so bili po raznih hišah obdarjeni. Navzoč je bil pri celi slovesnosti velikovski okrajni glavar, vladni svetnik g. Mayrhofer, ki se je zelo pohvalno izrazil, da kaj takega še Št. Jurij videl ni in tudi ne bode. Dopoldne se je vsa slavnost vršila v najlepšem redu in miru. Samo to je kazilo značaj cesarske slavnosti, da se je razen pridige in molitve vršilo vse le v nemškem jeziku. Ako bi se naš cesar moral upirati in zanašati samo na Nemce in nemškutarje, bi se že davno razrušila slavna Avstrija s cesarskim prestolom vred.

Št. Lipš. (Zopet ponesrečena frankfurtarica.) Naši pristni posilincevi v Zagorju hočejo po vsej sili imeti svojo protiaustrijsko zastavo, in tako neutrudljivo razobešajo svojo cunjo po slovenskih lipah, da se jim že vse smeji. Dne 23. avgusta so zopet med gromovitim streljanjem in hajljanjem razobesili tako cunjo v lipo kmeta Žagerja in potem so šli k njemu na dom, kjer so dolgo v noč vpili in plesali, kakor Izraelci okoli zlatega teleta. Ali to njihovo veselje je le kratko trajalo, kajti čez par dni jim je menda tista cunja kar čez noč izginila, da se ne ve kam. Ali bo pač te ljudi že enkrat srečala pamet? Saj vendar ni pust, da bi uganjali take otročarije. Res obžalovanja vredni ljudje!

Libeliče. Imenitno zabavo so nam dne 30. avgusta priredili podjunski dijaki, ki so prihiteli ta dan v našo sredo in so uprizorili tudi veseloigro „Trije tički“. Razveselilo nas je to tembolj, ker se kaj takega pri nas malokdaj vidi. Občudovali smo spretnost igralcev, ki so vsi svoje vloge rešili prav izvrstno. Želimo, da bi nas gg. dijaki s kako igro še večkrat počastili in se jim za njih trud iz srca zahvaljujemo.

Torba za nasprotnike.

Še z bolj poneumnjevalnimi šolami bi nas pitali!

Lutrovska „Bauernzeitung“ je dobila patent na neolikanost. Vsaj tako pričajo včasih njeni dopisi, kakor dopis v zadnji številki, naslovljen „klerikalna politika“, ki je brez dvoma ušel negodni roki kakega nemškonacionalnega učitelja; zakaj toliko besed, toliko psovk in žalitev, pa tako malo misli in zraven toliko zavijanj, kakor jih nahajamo v tem članku, je zmožen le kak voditelj naših poturic, katerega je strast tako oslepila, da udriha po svojih značajnih tovariših učiteljih in kliče na pomoč vlado zoper nje. V dotičnem članku izvemo, da smo proti sedanjim šolam zato, ker imamo v njej „klerikalci“ (dopisnik pa hoče reči s tem „Slovinci“) premočno oblasti. To je pa res! Potrdimo, da ima sedaj oblast nad našimi šolami po Slovenskem že vsaka šlapa, le mi Slovenci sami, ki jih vzdržujemo in zidamo, prav nič. Nočemo pa seveda nad šolo imeti bogve kake oblasti, ampak pravico hočemo v njej, kakor jo imajo drugi narodi po svetu!

Hočemo pa tudi nekoliko spremembe v šoli, kakor jo je zahteval celo nemškonacionalni učitelj Kogelnik na učiteljski konferenci v Velikoven. Glejte, še z nacionalcem se strinjamo, če predlaga le kaj pametnega!

Neverjetno je, kar ve povedati „B. Z.“, češ, da bi šole, kakor jih zahtevamo mi, ne vzgojile otrok, ampak bi jih telesno in duševno zanemarjale, jih narejale za lenuhe! „B. Z.“ pa računa pri svojih čitateljih na dobro porcijo neumnosti, da si upa kaj takega objaviti, čemur se že vrabci na strehi smeji. Kako sedanje šole vzgojujejo, o tem vedo mnogo povedati stari ljudje, ki so se na lastno pest učili pisati in brati, pa to večkrat bolje znajo nego njihovi otroci, ki so po osem let trgali hlače po šolskih klopeh. Vprašajte stare korenine, orjake, kakšno je bilo njihovo vedenje v mladosti in kakšno je vedenje sedanje po nemškutarskih šolah izpričene, pa tudi telesno zaostale mladine? Da bi sedanje ponemčevalnice vzgajale šolarje v pridne delavce, gotovo dopisnik sam ne verjame ali pa samo tedaj, kadar spi. Kaki delavni otroci prihajajo iz naših šol, bi zopet mogli povedati naši posestniki, zlasti tisti, katerim uhajajo po nemškutarski šoli vzgojeni otroci v mesto, ker menijo, da jim tam ne bo treba tako težko delati. „Ni malenkost, poučevati tako, da dobijo majhni veselje in ljubezen, da mislijo“. Izvrstno! Prekrasno! Res je, zato pa nemškutarske šole, oziroma učitelji, ki v zmislu take šole poučujejo, tega ne znajo, in posledica temu je, da postanejo nekateri otroci, ko vstopijo v šolo, neumnejši, nego so bili prej. Kako pa bo slovenski otrok mogel misliti, če ne bo razumel učiteljeve nemščine? Ko bi se stariši

ravnali doma po takem receptu in bi govorili z otroki vedno v tujem, otroku nerazumljivem jeziku, bi bili vsi taki otroci pravi trapi!

Povrh tega pa nam duhoviti dopis ve naznaniti, da naši učitelji, ki so ostali Bogu in rodu zvesti, mladine in ljudstva ne naredijo pametnega, ampak ga narede še bolj neumnega! Roko proč od teh učiteljev, roko proč od našega ljudstva! Kar je naših ljudi, katere „B. Z.“ meni, niso neumni! In blagor šoli, ki ima učitelja, ki otrok ne pripravlja za nemškonalno politiko in jih uči sovraštvo do vere in jezika svojih starišev, ampak ki mladino v resnici vzgojuje in jo uči ljubiti Boga, stariše, jezik in domovino! Slovenci, varujmo se izprijenosti, ki je poguba našega naroda in lastnost nemškutarije! Učitelj pa, ki je naš in v resnici vzgaja otroke, nam pomaga iztrebljati izprijenost iz našega naroda in utrjevati značaje, ki nam jih je deloma skvarila že nemškutarska šola! Tak učitelj je zlata vreden! Spoštujmo ga, podpirajmo ga, ljubimo ga!

Slovenci, na krov proti slabim nemškutarskim šolam, ki pomenijo dušno in telesno smrt našega naroda!

Gospodarske stvari.

Novi deželni zakon o planinskih in pašniških solastninah.

Novi deželni zakon ima o planinskih in pašniških pravicah nove določbe, s katerimi se razširijo one, za katere je že po odredbi deželnega zakona z dne 5. julija 1885, št. 23, v regulacijskem načrtu poskrbljeno.

Te določbe so sledeče: Določbe o zračunjenju, koliko dohodkov daje skupna planinska in pašniška posest, kako in v koliko se smejo izrabljati te skupne posesti (koliko živine se sme pasti in kake vrste živina itd.), nadalje določbe o skupnih potrebnih napravah (poti, jame, vodovodi, korita) in končno o dolžnosti, vzdrževati te naprave.

V ta „regulacijski načrt“ (planinski red) se morejo po novem zakonu sprejeti še določbe: 1. o zavarovanju posesti; 2. o oskrbovanju sveta (o napeljevanju vode ali izsuševanju, o odpravi kamenja in sipa, o požiganju in prekopavanju, o hranjenju in uporabi gnoja); 3. določbe v svrhu izboljšanja (narejanje potov in stez, napajališč, koč in hlevov, zagrad itd.); 4. o zavarovanju proti nezgodam; 5. o oskrbovanju in varovanju planinskih gozdov in drevja, ki daje živini senco in zavetje; 6. o pospeševanju gospodarjenja na svoje roke, zlasti zadružniškega, vsekako pa, kako se naj dajejo planine in pašniki v najem; 7. kako se naj goni na in raz pašo, kdaj se naj paša menjuje in kako varuje; 8. določbe, ki prepovedujejo odvažiti seno in gnoj; 9. določbe o krmi za slučajno potrebo; 10. o omejitvi pašnikov za ovce in koze.

Seveda se smejo poleg teh določb sprejeti v regulacijski načrt še druge gospodarske naprave. Ob koncu 2. odstavka deželnega zakona je važna določba, ki prepoveduje samovoljno prodajanje skupne planinske in pašniške posesti ter se glasi: § 8. Da se smejo prodati ali obremeniti solastninske planine in pašniki, je treba dovoljenja od deželne vlade, ki je zaslišala prej planinski svet.

Kakor se torej ponavadi ne more ločiti deleža pri agrarnem sosesstvu od posestva, kateremu pripada, tako bo zanaprej navezana prodaja in obremenjenje solastninskih planin in pašnikov na prejšnje dovoljenje od strani oblasti, oboje pa zaradi tega, da se zavarujejo dohodki planin in pašnikov posameznim posestvom, kakor tudi celim vasem in soseskam in ostane dobiček pri njih, v kolikor je še sedaj mogoče.

Kako pregnati mravlje od dreves? Pogosto se bere v naravoslovnih knjigah, da mravlje zasledujejo na drevesih listne uši.

Kdor pa je zasadil mlada drevesca in si jih večkrat ogleda, bo kmalu zapazil mravlje, ki so se vgnezdile v rahli zemlji okrog korenin drevesc in tako zadržujejo rast. Ko drevesce požene prve liste, je že mravlja tu, da požre mlade brste, če jame cvesti, spravi se na cvet, in če drevo obrodi sad, tudi tega ne pusti v miru. Drevo, katero nadlegujejo in objedajo mravlje, slabi, in četudi takoj ne, se vendar v nekaj letih posuši. Da se prežene mravlje, imajo ljudje navado drevesce namazati z gnojnico, kar pomaga nekaj časa. Ako pa se zemlja zopet osuši in neprijeten duh izgine, tedaj se zopet povrnejo mravlje. Tudi druga sredstva ne pomagajo trajno. Eno pa, kakor poroča neki sadjerejec, je imelo uspeh. Drevo je na gladkem kraju namazal s kredo, tako tudi kol pri drevesu pod motvozom ali obvezo in mravlje so kmalu izginile. Poskušale so priti čez s kredo namazano mesto, a nekaj jih je padlo kakor omamljenih takoj na tla, druge,

katerih se je prijela kreda na noge, niso mogle naprej in popadale so z drevesa in čez nekaj časa jih ni bilo več videti na drevesu.

Licenciranje bikov v jeseni 1908

se bo vršilo letos v sledečem času in na sledečih krajih:

I. Celovec (okolica):

- a) plemenski okoliš rumene pasme v:
1. Podkrnosu (Šibic) 12. okt. ob 9. uri dopol.
  2. Dolini 12. okt. ob 2. uri popoldne.
  3. Timenici (Žurjan) 13. okt. ob 9. uri dop.
  4. Št. Jakobu ob cesti (Pavkar) 13. okt. ob 2. uri popoldne.
  5. Račjavesi 14. okt. ob 9. uri dopoldne.
  6. Blatogradu 14. okt. ob 1/2 3. uri popoldne.
  7. Kanonenhofu 16. okt. ob 8. uri dopoldne.
  8. Celovcu (konjski semenj) 16. oktobra ob 11. uri dopoldne.
  9. Pričici (Žerjav) 16. okt. ob 3. uri popoldne.
- b) plemenski okoliš molinodske pasme v:
1. Bilčovsu (Miklavc) 21. okt. ob 11. uri dop.
  2. Hodišah (Čare) 23. okt. ob 9. uri dopol.
  3. Škofiče (Krištof) 23. okt. ob 2. uri popol.
  4. Šmartin na Dholici (Virt) 24. oktobra ob 9. uri dopoldne.

II. Borovlje v:

1. Selah-Kotu (Brodnik) 6. okt. ob 9. uri dop.
2. Selah (Gregic) 6. okt. ob 12. uri opoldne.
3. Frajbahu (Terkl) 6. okt. ob 3. uri popol.
4. Šmarjeti (Kramar) 7. okt. ob 9. uri dopol.
5. Borovnici (Fašing) 7. okt. ob 2. uri popol.
6. Sapotnici (Sapotnjak) 8. okt. ob 9. uri dop.
7. Podgori (pivovarna) 8. okt. ob 2. uri pop.
8. Svetnivasi (Koščič) 9. okt. ob 9. uri dopol.
9. Bistrici v Rožu (Krajgar) 9. oktobra ob 2. uri popoldne. (Nadaljevanje prihodnjic).

Društveno gibanje.

Celovec. Slov. kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu ima svoje redno mesečno zborovanje v soboto, dne 12. septembra t. l., ob 8. uri zvečer, v benediktinski kleti (benediktinski trg št. 10.). K obilni udeležbi vabi odbor.

Vabilo. Kat. slov. pevsko in izobraževalno društvo „Peca“ v Možici priredi v nedeljo, dne 27. septembra 1908, ob 1/2 3. uri popoldne javen shod z igrami v svojih prostorih v župnijskem skednju v Možici. Spored: 1. Igra „Pri gospodi“. 2. Igra „Sv. Neža“. Vstopnina: Sedeži po 40 vin., stojišča po 20 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vogrče. Slov. kat. izobraževalno društvo v Vogrčah priredi na kvatarno nedeljo, dne 20. t. m., popoldne ob 3. uri pri „Škofu“ v Vogrčah mesečno zborovanje in veselico z govorom, petjem in igro „Krcmar pri zvitem rogu“. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Politične vesti.

Dr. Ebenhoch ostane.

Cesar ni sprejel demisije poljedelskega ministra dr. Ebenhocha, kakor je bilo pričakovati, temveč se je izrazil o njegovem ministrskem poslovanju zelo pohvalno. Gotovo so na ta cesarjev čin vplivale tudi zaupnice, ki jih je prejel minister iz agrarnih krogov. Vitez Hohenblum in za njim razni brezpomembni nemški liberalci so se zaganjali v ministra, misleč si, zdaj je v pasti in ga lahko vržemo ter posadimo na ministrski stolček nemškega nacionalca, morda kar Hohenbluma, ki je pozval dr. Gessmana na dvoboj, čemur se slednji seveda ni odzval.

V resnici je imel dr. Ebenhoch v srbsko-avstrijski pogodbi težavno stališče; posrečilo se mu je pa iz pogodbe izločiti za kmeta najslabše točke, tako da so zmerni ministri nasprotniki hvalili sedanjo srbsko pogodbo v primeri s prejšnjo kot nekako zmago. Da pa vsega ni mogel doseči, je samoobsebi razumljivo. Kdor hoče vse imeti, ničesar ne dobi. Politiki, ki hočejo uganjati tako skrajno politiko, so politični otroci ali pa delajo tako samo zavoljo tega, da bi se v svoji hinavščini ljudstvu prikupili.

Ebenhoch pa je bil proti temu, da bi se uveljavila pogodba s Srbijo brez dovoljenja državnega zbora s pomočjo takomenovanega pooblastilnega zakona; ker pa je to zahteval z ozirom na politični položaj na Balkanu zunanji minister, se je Ebenhoch moral vdati. Resnica je, da je Avstrija na jugu veliko zamudila in postala pri vseh Jugoslovanih izven Avstrije vsled krivičnega postopanja proti Slovincem in Hrvatom, sovražna. Zato si prizadeva, da bi si pri Jugoslovanih na Balkanu dobila zopet vsaj nekaj simpatij, kar nemške liberalce, ki škilijo le na Prusko in se

bojijo vsakega ojačenja južnih Slovanov v Avstriji, seveda strašno jezi. Veseli nas, da se nemškim nacionalcem ni posrečila zvitá nakana in da ostane sedanji poljedelski minister, od katerega pričakujemo za kmetski stan obilo koristnih reform.

Titoni in Aerenthal.

Avstrijski in laški zunanji minister sta se sešla 4. t. m. v Solnogradu ter sta se po poročilih listov pred vsem posvetovala o dogodkih v Turčiji. Italija in Avstrija želita močno Turčijo. Velikosrbske spletke italijanska vlada najodločneje obsoja. Koliko pa je na izjavi laškega zunanjega ministra odkritosrčnega, ve vsakdo, kateremu je znano, kako podpira Italija balkanske narode proti Avstriji.

Kartel železninarjev in praška občina.

Praška mestna občina hoče zgraditi za Prago in predmestja nov vodovod. Cevi za ta velikanski vodovod bi stale čez tri milijone kron. V mestnem upravnem svetu so se posvetovali, ali bi naročili cevi pri avstrijskih železninarskih podjetjih ali na Francoskem. Praško občinstvo je težko pričakovalo tozadevne odločitve, in ko je zvedelo novico, da se naročijo cevi na Francoskem, je živahno pozdravljalo ta sklep. Sedaj pa so padli nemški časniki čez Čehe in jim očitali, da niso patrioti. Še hujši krik je nastal, ko je izjavil Kestranek, centralni ravnatelj železninarskega kartela, v katerem so združeni nemški in židovski železninarji, da so se pri tej kupčiji hotele nekatere osebe, zlasti mladočeški državni poslanec in praški mestni svetovalec dr. Černohorsky okoristiti. To je vzbudilo tudi ogorčenje pri Čehih, in posledice bodo razne tožbe. Vkljub temu pa so storili Čehi prav. Zakaj avstrijski železninarski kartel je uprav oderuški, kakor smo v našem listu pred kratkim dokazali. Varuje ga carina, in tako diktirajo železninarski židje železu cene, kakor se jim ljubi. Druge pomoči proti temu kartelu ni, nego je kartelna postava, ki bo prišla skoro gotovo v prihodnjem zasedanju državnega zbora v razgovor.

Francozi in Čehi.

Posledica češkega naročila za praške vodovode na Francoskem je, da se je prijateljska vez, ki je nastala med francoskim in češkim narodom vsled obojestranske mržnje proti objestnim Nemcem, še bolj utrdila. Pariški municipalni svet je poslal v Prago odposlanca, katere so Čehi že na deželni meji pozdravili in jim ob prihodu v Prago priredili sijajen sprejem. Občinstvo je klicalo gostom „slava“, in mesto se je obleklo v praznično obleko.

Kaj je novega po svetu.

Koroškim poštam za zgled. Pred nami leži pismo slovenskega Amerikanca s čisto slovenskim naslovom: „Slovensko uredništvo „Mir“, Celovec, Koroško.“ Nehote se spomnimo zagrizenosti nemškutarskih poštnih uradov na Spodnjem Koroškem, kjer se pismo včasih ne dostavi naslovljencu, če poštni uradnik ni prej pripisal nemškega, četudi spačenega krajevnega imena. Pa še reči kdo, da s slovenščino ne prideš daleč!

Spomini na orožne vaje. Vsakoletne orožne vaje so pač že tako nekaj navadnega, da se bode marsikomu zdela vsaka beseda o tem odveč. Toda jaz bi o letošnjih jesenskih vajah vendar rad nekaj poročal. kar me je prav zanimalo. In kaj si mislite? Morebiti o tistih steninah, ki so nas v celovških kasarnah prav pošteno ogrizle? Ne, nikakor ne! Ker se te živalice prikažejo le v temi, jih pač Celovčani pri najboljši volji ne morejo poloviti. Zanimalo je morebiti koga, ko je bral v zadnjem „Miru“, da smo usmrtili s topom nekega vojaka. Žalosten in pretresljiv dogodek, toda če se pomisli, da je tam tisoče ljudi pri nevarnem delu, je nesreča lahko razumljiva. Toda, eno je, kar dela slovenskemu vojaku vojaško službo posebno težko in to bi rad omenil, in to je „oholost njegovih nemških tovarišev“. Niso vsi enaki, res je, toda večina je pač taka, da v človeku, ki je le za kratko dobo med njimi in ki ima malo bolj občutljiva ušesa, kar vse zavre. Kako pa bi ostal tudi miren, če slišiš, da imenuje brez vsakega povoda podčastnik Slovenca „bindišer Heiland“, četudi je oddaljen do 100 metrov. Ko smo bili pri ostrem streljanju v Glinjah, počivali smo pred znano slovensko gostilno L. Zablachana na Trati; tam se postavi par zagrizencev pred vrata omenjene gostilne in brani drugim vstopiti, češ, poglej, kaj je gorej, slovenski napis, in še celo tablica od češke zavarovalnice „Slavije“; ne bodi neumen, ne hodi noter, ne nosi bindišarjem denarja itd. Ko pa je nekaj dni pozneje neka slovenska kmetica ob Blaškem jezeru podarila vojakom toliko jabolk in češpelj,

da so se jih najedli trije bataljoni, takrat ni bilo nobenega Nemca, ki bi branil jesti slovensko sadje. In kaj naj mi odgovorjamo na vse to? Bodimo brezobzirni in ravnajmo se po geslu: „Svoji k svojim!“ Ko bi po Slovenskem stal pred vsako nemško gostilno, trgovino itd. kak Slovenec, ki bi tudi vsakega na ramo potrkal in k Slovincu nagnal, bi bilo naše nemškutarije kmalu konec. Ker pa se je eden repinčil črez zavarovalnico „Slavijo“, češ, da je to že skrajna zagrizenost, da se še zavarovati ne damo pri koroški deželni zavarovalnici, bi pa vprašal, kje je še večja zagrizenost, če ne pri koroški zavarovalnici, ki še slovenskih tablic ne privoščiči Slovincem in pri Nemcih, ki jih na slovenskih tleh slovenski napis tako zbode, da ne gredo blizu? Dokler pa koroška zavarovalnica ne bo hotela vedeti, da sta na Koroškem dve narodnosti, noben Slovenec nima povoda, da bi se dal pri njej zavarovati. Dolej se bomo obračali raje do slovenskih, najbolje do domače „Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani“, ki je poleg tega, da podpiramo domače podjetje, še mnogo cenejši od zavarovalnice naših zagrizencev, katerim je mar le naš denar, drugače pa bi vsakega Slovincar kar radi z očmi požrli. — Žalosten pojav je, da se tako mora pisati celo o vojaki. Ko se po končanih dnevni opravi vojaki odpočivajo, se zberu navadno tisti Slovinci, ki ne znajo dovolj nemški, da bi kramljali z nemškimi tovariši, v kak kotiček in se tam pomenkujejo. Nemeč pa, ki ne razume njihovih pogovorov, jim še to zaveda. Ko pa pride ob kaki priliki nadzorovat polkovnik, pa vidi, da oholi Nemeč zaostaja za Slovincem, ki se pač potrudil ustreči vsem, in dobi zato pohvalo. To naj bo v izpodbudo tistim, kateri pridejo za nami!

J. R.

Socialdemokratični list „Naprej“ se vsiljuje koroškimi Slovincem z nemškimi naslovi, prav po Kristanovi maniri, ki hoče sloveti celo kot slovenski pisatelj, pa v slovenskem borovelskem okraju „pridiguje“ slovenskim delavcem v blaženi nemščini.

Knjige „Matice Slovenske“ se tiskajo in izidejo letos brezdvomno okoli 1. decembra. Funtkov prevod „Fanta“ je že natisnjen in Trubarjev „Zbornik“ bo kmalu končan; v njem izide med drugim obsežna izvirna študija dr. Čerina: „Pesmi slov. protest. pesmaric, njih viri in uporaba“ (s sekiricami vseh pesmi in s faksimili treh), nadalje študija prof. Kovačiča o kulturnem stanju Iztočne Štajerske v 16. veku; Stekla-sova razprava o protestantizmu v Istri, v Metliki in Hrvaški; Pintarjeva razprava o etimologiji „Raščice“, mnogo beležk itd.; uvod napiše dr. Plešič. Knjiga prinese sliko Trubarjevo, Vergerijevo, Flacijevo, Kristofa Würtemberškega, škofa Bonoma, Ungnadovo, Znojilškovo, sliko Trubarjevega epitafa. — Želeti je, da gg. poverjeniki in člani čim preje pošljejo članarino, kakor zahtevajo pravila.

Za veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda veliko podružnic kakor tudi pravnih korporacij ni naznanilo vodstvu svojih zastopnikov. Ako želi kdo izmed teh imeti na veliki skupščini glasovalno pravico, naj se zgleda 13. t. m. pred začetkom zborovanja v „Narodnem domu“ v Ptujju od 8. do 1/2 11. ure zjutraj, da dobi potrebne tiskovine.

Ob priliki glavne skupščine „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ptujju se vrši dne 13. septembra 1908 popoldne v vseh prostorih „Narodnega doma“ ljudska slavnost. Prireditev pevskega dela je prevzelo „Slovensko pevsko društvo“ v Ptujju; sodelovanje sta zagotovila ormoški moški in mešani zbor. Priprave za slavnost se vrše pod vodstvom posebnega damskega odbora. — Na predvečer skupščine, 12. septembra, se priredi v čitalniških prostorih prijateljski sestanek skupščinarjev.

Morilec dekana Erjavca, Viktor Pangrc, je bil v Ljubljani obsojen na smrt na vislicah. Kazal ni prav nobenega kesa in je skrajno jetičen.

Državni poslanec dr. Rybár v Trstu je odložil svoj mandat, vdal se je pa potem deputaciji političnega društva „Edinosti“ in izjavil, da obdrži mandat.

„Zadružna Zveza v Celju“ je darovala mesto venca na krsto rajnega nadučitelja gosp. Frana Eller, vzornega koroškega rodoljuba, 30 kron Mihael Vošnjakovi jubilejni ustanovi.

Slana je padla v noči pretekle nedelje po nekaterih krajih Srednje Štajerske ter uničila ajdo. Po Koroškem kaže letos ajda sploh prav dobro in bo nekoliko nadomestila sušo, če ne bo nezgode. Tudi sadje, zlasti jabolka, so polna kakor grozdje.

Slovinci na IV. češko-slovanskem katoliškem shodu. „Slovenec“ poroča: „Na shodu so bili tudi zastopani Slovinci po državnem poslancu dr. Kreku in dr. Breclju iz Gorice. Dr. Krek je nastopil v odseku, kjer je obravnaval o kmečkem

vprašanju in na III. slavnostnem zborovanju po govoru dr. Horskoga („Aby všichni jedno byli“). Pozdravil je brate Čehe, spominjajoč se markantne osebe Žižkove, ki je, dasi slep, svojčas dal si priversti meniha in mu iz glave izbil možgane. Slično izkušajo dandanašnji sovražniki vere s kladivom gluposti izbiti iz glave ljudem pamet. Naš boj ne zahteva meča, ampak srčnosti. Čehi so toplega srca, silne moči, kakor noben drug narod v Avstriji. Mi Jugoslovani ne občudujemo samo vaše kulture in bogastva vaše zemlje, ampak — kar je glavno — se bomo ogreli ob poletu vaših idealov in z njimi okrepljeni vrnili se domov. Bili smo nekoč že združeni. Ako ne bi bili takrat sprejeli krščanstva, bi bili morda danes robovi. Naj bi zdaj Praga bila skupna trdnjava naših narodnih in verskih idealov. Katoliški shodi, kakor je pričujoči, dokazujejo, kako se vedno bolj temu bližamo. Občinstvo je dr. Kreku priredilo viharno ovacijo. Na banketu je predsednik dr. Hruban prisrčno pozdravil navzoče Slovence in nazdravil slovenskemu narodu. Odgovorila sta mu dr. Breclj in dr. Krek. Prvi je pozdravil bratski narod v imenu goriške S. K. S. Z. ter govoril o meglenem panslavizmu, ki si ga izmišljajo liberalci, in o zdravi, trezni podlagi vseslovenski vzajemnosti. Dr. Krek je odzdravil češki s tolikim humorjem, da skoro ni bilo konca odobravanja in navdušenja.

Oprezni Lah. Te dni je naredil neki avstrijski vojaški duhovnik v spremstvu dveh civilistov turo v laško Ampezzo-dolino. Ker pa je bil v uniformi, ga je laška obmejna straža v Missurini obkolila v hotelu, kjer je obedoval, ga gnala v vojašnico, ga preiskala, in, ker ni našla pri njem ničesar sumljivega, ga spremljala do avstrijske meje in potem milostno odpustila.

Nevarnosti poletja za dojenčke. Velik odstotni del vseh smrtnih slučajev med dojenčki spada na poletne bolezni. Najnevarnejša med njimi je driska, želodčni črevesni katar, kateri umori otroka večkrat že v nekaj dneh. Želodčni črevesni katar prouzročajo posebno v kravjem mleku nahajajoče se bakterije, katere se v poletni vročini silno hitro množe in mleko razkroje. Kravje mleko ni šele takrat za otroka kvarno in nevarno, kadar ima že vidne znake spremembe ter se naj torej v vročem poletju dojenčkom nikar ne daje. Najprikladnejša oblika, v kateri se dojenčku v vročem poletju kravje mleko dati more, je, da se mu da ono v zvezi z očiščeni, hranljivimi in lahko prebavnimi sestavami, kakor jo vsebuje mlečnobogata, povsod dobroznana Nestlejeva otroška moka.

Tržne cene v Celovcu

3. septembra 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	—	23	14	95
Rž	19	33	20	34
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	19	42	20	10
Oves	17	—	18	50
Proso	—	—	—	6
Pšeno	—	—	29	20
Turščica	—	—	18	40
Repica (krompir)	—	—	5	77
Seno, sladko	8	80	10	—
„ kisló	6	60	8	—
Slama	6	—	7	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje), 1 kg	2	60	2	80
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	—	2	20
„ „ surova, 1 „	1	70	1	80
Svinjska mast	1	80	1	90
Jajca, 1 par	—	13	—	16
Piščeta, 1 „	2	40	2	60
Kopuni, 1 „	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	3	40
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	—

Živina	Počrez	100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
		žive vage	zaklana		
	od do	od do	od do		
Biki	490	—	—	—	1
Volí, pitani	—	70	—	152	5
„ za vožnjo	400	490	—	—	26
Junci	406	464	—	—	6
Krave	120	366	—	—	62
Telice	240	—	—	—	3
Svinje, pitane	—	—	—	—	252
Praseta, plemena	—	40	—	—	144
Ovce	18	—	—	—	3

Loterijske številke 8. septembra 1908:

Gradec 27 55 41 80 81
Dunaj 24 4 57 48 64

Slovinci! Kupujte le pri domačih slovenskih tvrdkah, ki se priporočajo v „Miru“. — Svoji k svojim!

Naznanilo.

Št. Jakobska posojilnica v Rožu naznanja, da radi sklepanja računov celi mesec september 1908

ne uraduje.

Matej Ražun,
načelnik.

Pravo ime Schichtovega perilnega izvlečka je

„Frauenlob“.

Ta je najboljši prašek za namakanje perila in popolnoma nadomestuje druga belila.

Dobiva se povsod!

SANATOGEN

neogibno potrebno krepčilno in osvežujoče sredstvo za vse, ki se čutijo utrujene in revne, kakor sploh

za nervozne in slabe.

Presojen imenitno od več nego 7600 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Brošura zastoj in franko od Bauer-ja & dr., Berolin SW. 48. Glavni zastopnik C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 1.

Izredna državna loterija.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. Ap. Veličanstva.

Izredna jubilejna loterija

za dobrodne namene c. kr. domobrancev in orožnikov.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 17.984 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 513.760 kron.

Glavni dobitek iznaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 22. oktobra 1908.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.

Srečke se pošljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.

Oddelek za državno loterijo.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v 'Národní šoli'
družbe sv. Cirila in Metoda
v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; ozira se posebno na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 4. novembra t. l. Plačila 20 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

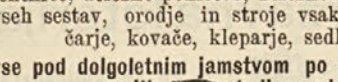
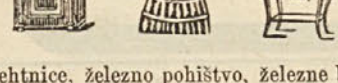
Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Ivan Schindler, Dunaj III/1 Erdbergstrasse 12

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: mline za sadje in grozdje, stiskanice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroje za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, svinčene cevi, železne cevi itd., postranske komade za vse stroje, četudi niso bili pri meni naročeni. Kose za slamoreznice iz prima jekla

!po izdatno znižanih cenah!

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroje za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodavode in penečih vin, mlin za dišave, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, stebeske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne

tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za ključavnice, čarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje,

vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in poštnine prosto. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agentje zaželjeni.

Piše naj se naravnost:

**Ivan Schindler, Dunaj III/1,
Erdbergstrasse 12.**

Kupujte národní kolek!

Na prodaj so

dobro ohranjene tamburice,

bisernica, I. brač, kontrašica, II. brač, III. bugarija in berde. Naslov pove upravništvo „Mira“.

Edino pristen je le

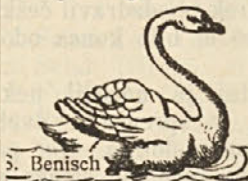
Thierry-jev balsam

z zeleno varstveno znamko redovnica. Najmanjša pošiljatev 12/2 ali 6/4 ali patentirana družinska steklenica za potovanje K 5.— Zavoj brezplačen.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3-60. — Zavoj brezplačen. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tisebanje v zelodcu, gorečico, krče, kašelj, zasliženje, vnetja, ranitve, rane itd. Naročila ali denarne pošiljatev se naj naslavljajo na:
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.
Zaloge skoro v vseh lekarnah.

Najboljši češki vir za dobavo.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, izpukanega perja 2 K, boljsega 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80 vin.; belega 4 K, belega puhastega 5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežnobelega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K; 1 kg sivega puha 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejšega prsnega puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljene postelje iz gostonitkastega rdečega, višnjevega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinama, vsaka 80 cm dolga, 58 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim perjem 16 K; napolnjen 20 K, puh 24 K; posamezne tuhnje 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 8 K, 8 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po poštnem povzetju od 12 K dalje poštnine prosto. Dovoljeno je zamenjati ali vrniti, ako se plača poštnina; če blago ne ugaja, se denar povrne. S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Česko), Češki les.
Cenik brezplačno in poštnine prosto.

Gašper Kuchler, Celovec,

Fröhlich-ova ulica 33,

krojač za civilne obleke in uniforme, se priporoča za napravo oblek vseh vrst za gospode in dečke, kakor tudi uniforme za vojake in uradnike.

Vzorno delo, točna postrežba in najnižje cene.

Specialist za duhovniške obleke, talarje itd.

Velika izbira domačega in tujega blaga in sukna vedno v zalogi.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloge je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron.

Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za ženske in neveste zmirom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbeni govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonov, in
3. za življenje, oziroma doživetje, in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisk in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarne, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadne lupilnice in rezalnice. Samodelujoče patentovane prenosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Siphonia“. Pluge za vinograde. Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne poljedelskih strojev, železolivarne in parne kovanice

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ilustrirani ceniki sastonj in franko. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izzrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spiljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.